

An abstract painting featuring two prominent eyes in the upper half, rendered in a realistic style with detailed shading. The background is a complex mix of colors, including shades of blue, green, and grey, with visible brushstrokes and textures. A large, vibrant red circular shape is positioned on the left side. The bottom right corner shows a textured, golden-yellow area, possibly representing a landscape or a specific material.

Вікторія Манагарова

**Проблема
трансформації
людини.
Metamodernism/
Post.metamodernism**

перше наукове дослідження
в Україні (2015–2018)

Вікторія Манагарова

**Проблема трансформації
людини. Metamodernism/
Post.metamodernism. перше наукове
дослідження в Україні (2015—2018)**

«Издательские решения»

Манагарова В.

Проблема трансформації людини. Metamodernism/
Post.metamodernism. перше наукове дослідження в Україні (2015—
2018) / В. Манагарова — «Издательские решения»,

ISBN 978-5-00-501636-2

The relevance of this study opens up the possibility for “Elusive Man” of metamodernism to discover the path of truth, to see “plus” without “minus”, finishing the binary experience of wars and sufferings forever, opening a face of “Light Man” who lives under the laws of the “shades of goodness”, forming a new cultural condition of “post metamodernism”.*the language of the research is Ukrainian.

ISBN 978-5-00-501636-2

© Манагарова В.
© Издательские решения

Содержание

The picture “The Astronomy Lesson” by the ukrainian artist Viktoria Zyryanska is on the cover as the visual demonstration of fluctuations between the metamodern hues of cold and warmth	6
Academic advisor: Dr., full professor Khamitov N.V. Kyiv, 2017—2018	7
ABSTRACT	8
АНОТАЦІЯ	10
ВСТУП	12
Новизна одержаних результатів	18
Апробація	19
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ	23
1.1. Історична ретроспектива: завершення досвіду бінарного мислення в історії філософії	23
Кінець ознайомительного фрагмента.	26

Проблема трансформації людини. Metamodernism/ Post.metamodernism перше наукове дослідження в Україні (2015—2018)

Вікторія Манагорова

This paper was written in 1 year and 4 months in the laboratory of meta-anthropological research of Dr., full professor Khamitov N.V. and Dr., full professor Krylova S.A. The public defense of the research took place at the Kiev National Pedagogical University on December 26, 2018. As a result – Viktoriia Managarova got a Master's degree in Philosophy with honors.

According to the estimates of the scientists, the researcher Viktoriia Managarova pretends to got a PhD degree provided the next development and clarification of the basic meanings, as well as the publication of the study results in the international database indexed by Web of Science and Scopus.

In 2015—2017 the author Viktoriia Managarova organized a preliminary extensive independent research, the results of which were presented for the first time to the philosopher Robin van den Akker, co-author of metamodernism (Erasmus University Rotterdam).

© Вікторія Манагорова, 2019

ISBN 978-5-0050-1636-2

Created with Ridero smart publishing system

The picture “The Astronomy Lesson” by the ukrainian artist Viktoria Zyryanska is on the cover as the visual demonstration of fluctuations between the metamodern hues of cold and warmth

**Academic advisor: Dr., full professor
Khamitov N.V. Kyiv, 2017—2018**

ABSTRACT

– For the first time the term “**post metamodernism**” (“*after-metamodernism*”)¹ is suggested for the designation of a new situation in the current culture with an additional metaphorical meaning of the Brilliant Age, which opens the understanding “plus” without “minus” (overcoming the binary condition) and shows the real perspective of the happy future of Humanity.

– The meaning of “the end of Man as a biological kind” (Professor Jos de Mul, 1999) in the system of posthumanism inside of postmodern space was developed and translated into Ukrainian. Thus, we discovered the apocalyptic period in the structure of metamodernism and postapocalyptic period in the structure of post metamodernism.

– Studied, analyzed, translated into Ukrainian and illustrated in the new author’s artifacts of culture the concept of metamodernism by Timotheus Vermeulen and Robin van den Akker, as well as its constructive transformations was presented.

– The concept of “Elusive Man” was developed in the structure of metamodernism by Timotheus Vermeulen and Robin van den Akker, as well as the concept of “awakened Light Man”, capable to perceive the laws of the “shades of good” in his (her) own life without immersing into the structure of evil, forming a new social space of harmony, touching post metamodernism.

– A comparative analysis was carried out between the system of metamodernism by Timotheus Vermeulen and Robin van den Akker and metaanthropology system by Nazip Khamitov and Svitlana Krylova, as well as between the system of metamodernism by Timotheus Vermeulen and Robin van den Akker, and “another metamodernism” by sociologist Hanzi Frienacht, who declared that position in 2017 (the book “The listening society”).

– A comparative analysis was carried out between Victor Frankl’s logotherapy system and author’s logotherapy system without binary collisions, as well as the elements of practical experience of the PSYCHOART HOUSE author’s school of individual and social development (since 2009) were illustrated. Also some experience of the author’s project www.izbrannie.com.ua (since 2008) was opened.

The purpose is to realize the various forms of human thinking (and the mind of God-Man Jesus Christ) from the first century AD for the sake of finding the true Light Human in the current culture in order to open the common sense of Good, first of all, for the representatives of the religions groups of fragmented monotheism, as well as for everyone who has lost God in vain, moving on the false traces of atheism of the 19—20th century, but who is ready to recognize the holistic, non-binary God in him (her) self now, guided by the very first oral commandment of God (“*I Do not know another sense except of the sence of the Paradise*”).

The relevance of this study is that it opens up the possibility for “Elusive Man” of metamodernism by Timotheus Vermeulen and Robin van den Akker to discover the path of truth, to see “plus” and leave “minus” unmanifested, finishing the past experience of wars and sufferings forever.

The subject is the problem of human transformation.

---

¹ The orthography of the term “after-metamodernism” was affirmed by Olena Burago, the linguist, Candidate of Philological Sciences of the Department of English Language and translation of the Faculty of Oriental Studies (Kyiv National Linguistic University) in August 2015 for the publication in the Book of V. Managarova “Бриллиантовый век”; the orthography of the term “post metamodernism” (without a dash) was confirmed by Rog Sandid, the English native speaker, Phd candidate of the Hellenic American University in Athens, Greece (January 2019); the term “postmetamodernism” was affirmed by the Department of Philosophical Anthropology (National Pedagogical Dragomanov University) in 2018. On the cover of the book the author uses a dot after the word “Post”, which is an aesthetic admission. In further scientific lists and citations it is recommended to use the term “post metamodernism”.

The object: the situation in the culture of metamodernism by Timotheus Vermeulen and Robin van den Akker and its postapocalyptic transformations, leading to the new vision of post metamodernism (the Brilliant Age) in the structure of the “shades of goodness”.

THE STRUCTURE OF THE RESEARCH:

SECTION 1. THEORETICAL-METHODOLOGICAL BASES OF RESEARCH

1.1. Historical retrospective. Completion of binary mind in the history of philosophy. 1.2. History after the end of history. 1.3. Methodology of research. **SECTION 2. HUMAN TRANSFORMATION: LIGHT HUMAN IN A NEW CULTURAL PARADIGM OF THE BRILLIANT AGE**

2.1. The new reality of postmetamodernism and the laws of vibration between the shades of goodness.

2.2. Problem of identity. 2.3. The values of the Light Man and Designing of the Brilliant Age.

SECTION 3. SPEECH THERAPY WITHOUT ELEMENTS OF EVIL

3.1. Victor Frankl's Therapy and its transformation of the present time. 3.2. Authorship speech therapy without elements of evil (experience of the PSYCHOART HOUSE (since 2009). 3.3. Authorship fairy tale “Girl with birds in her hair” (2013) without the effect of binary fights and its influence on the consciousness of children.

4. REFERENCES AND APPLICATIONS

АНОТАЦІЯ

– Вперше пропонується до розгляду і аргументується термін “**post metamodernism**” (“*after-metamodernism*”)² на позначення нової ситуації в сучасній культурі із додатковим метафоричним смислом *Діамантового віку*, який відкриває розуміння “плюса” без “мінуса” (подолання бінарного стану) і ствердно формує щасливе майбутнє.

– Розвивається і перекладається українською мовою смисл кінця людини як біологічної істоти (професор Джос де Мул, 1999 р.) в системі постгуманізму, який невидимо і іронічно розгортається у просторі постмодерну. Таким чином, ми вперше відкриваємо Апокаліптичний період в структурі метамодерну і постапокаліптичний період в структурі постметамодерну.

– Вивчається, аналізується, перекладається українською мовою і ілюструється у нових авторських артефактах культури концепція *метамодернізму* Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера, а також пропонуються до уваги її конструктивні трансформації.

– Вводяться поняття “*невловимої людини*” доби метамодерну Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера, а також поняття пробудженої “*світлої людини*”, здатної сприймати у власному житті закони “*відтінків добра*” без занурення в елементи зла, формуючи навколо себе новий соціальний простір гармонії, торкаючись постметамодернізму.

– Проводиться компаративістський аналіз в системі метамодернізму Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера і в системі метаантропології Назіпа Хамітова і Світлани Крилової, а також в системі Тімотеуса Вермюлена, Робіна ван ден Аккера і в системі “іншого метамодерну” соціолога Хансі Фрейнахта (Hanzi Frensch, 2017), який заявив про себе у 2017 році (книга “The listening society”).

– Проводиться компаративістський аналіз в системах логотерапії Віктора Франкла і авторській *логотерапії без присутності бінарних зіткнень*, а також демонструються елементи практичного досвіду роботи авторської школи індивідуального і соціального розвитку PSYCHOART HOUSE (з 2009 року) і, частково, демонструється досвід авторського проекту www.izbrannie.com.ua (“*Я шукаю геніїв для України*”, 2008).

Актуальність даного дослідження у тому, що воно відкриває можливість для “*невловимої людини*” метамодернізму Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера віднайти шлях істини, побачити плюс проявленим, а мінус – не проявленим, залишаючи у минулому досвід про війни і страждання.

Об'єктом дослідження є, перш за все, ситуація в культурі метамодернізму Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера і її постапокаліптичні культурні трансформації, що ведуть до творення нового бачення Діамантового віку.

Предметом дослідження є проблема трансформації людини.

Метою є усвідомлення різних форм мислення людини (і Боголюдини Ісуса Христа), починаючи із I століття нашої ери, задля можливості віднайдіння істинного світлого Я, також єдиного спільного цілісного смислу Добра, в першу чергу, важливого для представників релігій роздрібненого монотеїзму, а також для кожного, хто даремно втратив Бога, усвідомлюючи хибні сліди атеїзму 19—20 століття, але хто готовий впізнати цілісного, *небінарного* Бога у собі

---

² правопис терміну “after-metamodernism” було стверджено лінгвістом, к. філ. н. кафедри англійської мови і перекладу факультету сходознавства Київського національного лінгвістичного університету Оленою Бураго в серпні 2015 року для публікації в книзі В. Манагорової “Бриллиантовый век”; правопис терміну “post metamodernism” (без дефіса) було стверджено носієм англійської мови, Phd кандидатом Рогом Сандідом (Rog Sandid) Греко-Американського університету в Афінах, Греція (Hellenic American University in Athens, Greece) в січні 2019 року); термін “постметамодернізм” (postmetamodernism) був стверджений кафедрою філософської антропології Київського педагогічного університету імені М.П.Драгоманова в 2018 році. На обкладинці книги автор використав крапку після слова “Post”, що є естетичним прийомом. В подальших наукових працях і цитуванні рекомендовано використовувати термін “post metamodernism”.

в сучасному Бутті, керуючись найпершою *усною* Заповіддю Бога (*Не знай іншого смислу, окрім смисла раю*).

СТРУКТУРА ДОСЛІДЖЕННЯ:

РОЗДІЛ1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1.Історична ретроспектива. Завершення досвіду бінарного мислення в історії філософії.

1.2.Історія після кінця історії.

1.3.Методологія дослідження.

РОЗДІЛ2. ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛЮДИНИ: ОБРАЗ СВІТЛОЇ ЛЮДИНИ У НОВІЙ КУЛЬТУРНІЙ ПАРАДИГМІ ДІАМАНТОВОГО ВІКУ

2.1.Нова реальність постметамодернізму і закони вібрацій між відтінками добра.

2.2.Проблема ідентичності.

2.3.Цінності Світлої людини і конструювання Діамантового віку.

РОЗДІЛ3. ТЕРАПІЯ СЛОВОМ БЕЗ ПРИСУТНОСТІ ЕЛЕМЕНТУ ЗЛА

3.1.Логотерапія Віктора Франкла і її трансформації у світлі сучасності

3.2.Авторська терапія словом без присутності елемента зла (досвід PSYCHOART HOUSE (з 2009 р.).

3.3. Авторська казка “Дівчина із птахами у волоссі” (2013) без ефекту бінарності і її вплив на свідомість дітей.

4. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ДОДАТКИ.

ВСТУП

Dedicated to My King

За останні двадцять років мирний світ зіштовхнувся із новою проблемою “*Реванши Історії*” (Бруно Тертрейс), яка стала загрожувати поверненням бінарних зіткнень після певного нетривалого часу іронічного вакууму, створеного ситуацією постмодерну у країнах Західної Європи після Другої Світової Війни і, відлунням дійшовши наприкінці 20 століття до країн Східної Європи (у тому числі, до України) після занепаду соціалістичної програми СРСР.

У 2010 році філософи Тімотеус Вермюлен і Робін ван ден Аккер запропонували нову концепцію метамодернізму, яка відкривала неперспективне майбутнє перед людиною, котра втратила орієнтири у ситуації постмодерну, так і не віднайшовши нових інструментів задля творення повноцінного щастя у власному житті, проте, разом із тим, філософія метамодерну подарувала надію і новий оптимізм, який був повністю відсутній у цинічному середовищі “*Ери пустки*” (Ж. Липовецький).

Оптимізм, який виник у сучасному стані метамодерну, нідерландські філософи пов'язали із оптимізмом минулого (“*Новий романтизм*”), що неминуче тягнув за собою пам'ять про темне Буття. Саме із цієї причини майбутнє закривалося перед людством, адже повернення у минуле після *Епохи Нуля без мінусів і плюсів* не несло у собі Істини, здатної остаточно розчинити межі постмодерну. Таким чином, розміщене у структурі ризоми, невловиме обличчя людини метамодернізму Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера постійно стикається із насмішкою, хаотично коливаючись між безліччю різних напівтонів, демонструючи власну слабкість, нерішучість, ризикуючи знову опинитися у системі бінарності, невпинно переслідуючи зникаючі міражі.

Актуальність даного дослідження у тому, що воно відкриває можливість для *невловимої людини* метамодернізму Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера віднайти шлях істини, побачити плюс і залишити мінус не проявленим, залишаючи у минулому досвід про війни і страждання.

Предметом дослідження є проблема трансформації людини. **Метою** дослідження є усвідомлення різних форм мислення людини (і Боголюдини Ісуса Христа), починаючи із I століття нашої ери, задля можливості віднайдення свого істинного світлого Я і задля примирення ворогуючих розпорошених інформаційних структур минулого часу у сучасному часі, задля віднайдення єдиного спільного цілісного смислу Добра, в першу чергу, для представників релігій роздрібненого монотеїзму, а також для кожного, хто даремно втратив Бога, усвідомлюючи хибні сліди атеїзму 20 століття, але хто таємно продовжує *приховувати невидимого Бога у собі* (В. Франкл) і хто готовий впізнати цілісного, *небінарного* Бога у собі, керуючись найпершою *усною* Заповіддю Бога (*Не знай іншого смислу, окрім смисла раю*), яка помилково не стала домінантною у сакральних книгах світу і яка помилково не розкрилася єдиним метанаративом у минулому часі.

Для досягнення *мети* ми ставили перед собою такі **завдання**:

1. Проаналізувати історичну ретроспективу дослідження;
2. Усвідомити методологію дослідження;
3. Визначити нову реальність пост метамодернізму і закони вібрацій між відтінками добра;
4. Виявити проблему ідентичності;
5. Означити цінності *світлої людини* в процесі конструювання Діамантового віку.

6.Окреслити основні смисли логотерапії Віктора Франкла, їхні трансформації в контексті сучасності, а також продемонструвати авторський метод терапії словом без присутності елементу зла (досвід PSYCHOART HOUSE (2009);

7.Запропонувати до розгляду авторську казку “Дівчина із птахами у волоссі” (2013) без ефекту бінарності і її вплив на свідомість дітей.

Проблемою залишається творення образу світлої людини у ситуації постмодерну. Це не є можливим, саме тому досвід метамодернізму Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера є таким корисним для нас, адже він демонструє можливість балансу почуттів, де іронія, скепсис, розчарування постмодерну втрачають свої гострі кути і дають можливість людині відчувати себе у певному *коридорі культурних зв'язків без фанатизму*, де не є можливі бінарні зіткнення. Саме цей стан стабілізує несвідомі дрібні коливання *невловимої людини метамодерну* і вона може зробити свідомий вибір назустріч вібраціям у структурі цілісного добра.

Отже, **гіпотезою дослідження** є можливість ствердого Буття світлої людини після пробудження у стані метамодерну і після усвідомлення власного бажання рухатися назустріч світлу, випромінюючи відтінки добра, прояснюючи їх в артефактах культури *Діамантового віку* (ситуації постметамодернізму).

Ступінь наукової розробки проблеми. З 5.08.2015 року об'єктом нашого дослідження є ситуація культури (*“нова структура почуття”*) початку 21 століття, яку нідерландські філософи Тімотеус Вермюлен і Робін ван ден Аккер в 2010 році вперше запропонували розуміти як стан *метамодерну*.

Український національний простір позитивно відреагував на новий винахід нідерландської школи, адже постмодернізм не зміг інтегруватися достатньо глибоко у національні реалії. Перебуваючи довгий час у структурі модерну, українські митці і науковці змогли дуже швидко усвідомити смисл *метаколивань* Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера у різноманітних варіаціях, які легко були “включені” у структуру національних культурологічних трендових тенденцій, які стали вперше розвиватися в одному інтелектуальному напрямку із успішними країнами Європи.

Так, арт-проект *Krolkowski art*, починаючи, переважно, із 2016 року, активно розвиває ідеї метамодернізму Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера в межах українських соціальних культурних платформ (*“ART UKRAINE”, “ВЕЛИКА ІДЕЯ”*).

В 2018 році в публічному просторі з'явилися також короткі переклади основних ідей соціолога Х. Фрейнахта (Hanzi Frienacht), автора із Швейцарії, який є винахідником “іншого метамодерну”, офіційно починаючи із 2017 року, коли вийшла його дебютна книга *“The Listening Society: A Metamodern Guide to Politics”*.

Українські науковці³ протягом останніх двох років у різних культурологічних площинах так само зробили спробу осмислити перші тенденції метамодернізму Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера.

Так, мову скульптури у науковій статті “*Метамодернізм і скульптура: світовий і український контекст*”⁴ у загальних рисах проаналізував кандидат мистецтвознавства Ю. Одробінський (Миколаївська філія Київського національного університету культури і

³ У грудні 2018 року доктор філософських наук Світлана Крилова прийняла спільне із автором дослідження рішення не виносити у список літератури окремими посиланнями перші статті українських науковців про метамодернізм останніх двох років, згаданих у Вступі даного дослідження, по -перше тому, що автор дослідження написала власний цілісний текст і отримала перші базові висновки іще до того, як усі згадані у Вступі статті побачили світ, по-друге – у список літератури виносяться тільки ті джерела, які згадуються в основному тексті дослідження, по-третє – якісне цитування передбачає звернення до першоджерел (в даному контексті мова йде про першу статтю мовою оригіналу Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера й інші праці авторів, які неодноразово згадуються в основному тексті дослідження і які фігурують у списку літератури). Більше інформації про цитування можна отримати у книзі Т. Кулиновича “Основи научного цитування” http://socioline.ru/files/5/39/kulinkovich_osnovy.pdf

⁴ http://chtyvo.org.ua/authors/Odrobinskyi_Yurii/Metamodernizm_i_skulptura_svitovyi_i_ukrainskyi_kontekst/

мистецтв), який запропонував до розгляду мистецтво скульпторів харківської школи (В. Кочмар, Г. Іванова, М. Лодяной, В. Пирогов, О. Рідний, С. Світнев, Саїд Ахмаді, подружжя Л. та Ф. Бетліємськи) як таке, що функціонує в межах концепції матемодернізму. Варто зазначити, що така характеристика є досить спірною і потребує більшої уваги в наступних аналізах.

Ю. Скибицька, аспірант Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка аналізує “трансформацію постмодерної поетики в драматургічній творчості Неди Нежданої”⁵ у тому числі в контексті метамодерністичних видозмін;

А. Тормахова, кандидат філософських наук, асистент кафедри етики, естетики та культурології Київського національного університету імені Тараса Шевченка аналізує трансформації сучасної музичної культури у статті “Римейк чи варіації? До проблеми розвитку сучасної музичної культури”⁶;

Сучасні проблеми архітектури та містобудування розглядає у науковій статті “Метамодернізм як компроміс між вічністю і тимчасовістю”⁷ молодий науковець В. Келюх;

В. Прищенко, доктор наук у галузі дизайну, професор Інституту дизайну та реклами Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (м. Київ) аналізує у статті “Художню образність у рекламі в умовах соціокультурних трансформацій ХХ—ХХІ ст.”⁸;

В. Мірошніченко, кандидат культурології Харківської Державної Академії культури пропонує до уваги статтю “Метамодернізм, Осциляція, Інтерпеляція”⁹;

Група вчених Київського національного університету технологій та дизайну В. Бистрякова, А. Осадча, Є. Гула, у статті “Культурно-мистецький вимір епохи метамодернізму”¹⁰ також фіксують перші зміни і трансформації, які відбуваються у добі постмодернізму.

С. Чернюк, доцент, кандидат філологічних наук Житомирського державного університету імені Івана Франка демонструє нестандартний і несподівано небезпечний погляд в ситуації сучасності і знаходить спільні риси між метамодернізмом і постгуманізмом в статті “Постгуманізм і метамодернізм: Конфлікт інтерпретацій”¹¹, які, на нашу думку, є абсолютно протилежними поняттями.

Ми бачимо, що проблематика метамодернізму є нелегкою і потребує ширшого цілісного прояснення найголовніших аспектів задля уникнення хибних трактувань у найближчому майбутньому.

Книга Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера, яка вийшла 2017 році (“Metamodernism: historicity, affect and depth after postmodernism”) є нестандартним синтезом статей вчених багатьох країн світу, які аналізували зміни глобального простору протягом останніх десятиліть. Серед них: Елісон Гіббонс (Alison Gibbons), Джеймс Елкінс (James Elkins), Рауль Ешельман (Raoul Eshelman), Сем Брауз (Sam Browse), Лі Константину (Lee Konstantinou), Ніколін Тіммер (Nicoline Timmer), Грі Рустад і Кай Ханно Швінд (Gry C. Rustad and Kai Hanno Schwind), Ірмтрауд Хубер та Вольфганг Фанк (Irmtraud Huber and Wolfgang Funk).

Глибина метамодернізму не може сягати історичного дна, адже вона сформувалася у певному плоскому стані без бінарних зіткнень, тому спиратися в сучасному дискурсі ми можемо тільки на ключові, домінантні смисли вчених, які допоможуть вийти нам за межі протиріччя у новий стан *постметамодерну*.

⁵ file:///C:/Users/Hp/Downloads/Lits_2015_1(2)_24.pdf

⁶ file:///C:/Users/Hp/Downloads/Ukaf_2015_4_3.pdf

⁷ file:///C:/Users/Hp/Downloads/Spam_2018_51_8.pdf

⁸ <https://naukajournal.org/index.php/Paradigm/article/view/1063/1188>

⁹ file:///C:/Users/Hp/Downloads/Kukl_2017_55_13.pdf

¹⁰ https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/7068/1/20170905_201.pdf

¹¹ <http://eprints.zu.edu.ua/25958/1/Чернюк28-29.04.17.pdf>

Такими вченими для нас є, без сумніву, автори постмодернізму Ж. Бодріяр (концепція *симуляції*, у якій Тімотеус Вермюлен вибудовує *усереднену глибину*), Ж. Ф. Ліотар, який допомагає побачити у мікронаративах народження нового смислу в серці кожної окремої людини у ситуації метамодерну, яка перероджується в *постметамодерн*, Ж. Ліповецький, який демонструє максимальну пустку доби постмодерну, у якій кожна тепла деталь стає помітним маленьким вогником, здатним врятувати світ, Ж. Дерріда, який повертає нас до розуміння найперших втрачених смислів релігій, сліди яких переслідують кожного у його множинному Бутті і метод деконструкції зайвих смислів, зрештою, допомагає побачити цей світ повністю оновленим, Джос де Мул, який зміг одним із перших усвідомити важливість метафори, важливість кожного слова в історичному процесі людства, саме того небезпечного слова, яке пролунало від Ф. Ніцше (*Кінець Бога*), М. Фуко (*Кінець автора*), Ф. Фукуями (*Кінець Історії*), що, зрештою призвело до реальної загрози кінця біологічного виду людини в аспекті розчинення її свідомості в структурі машин (М. Мінський, Г. Моравек, М. Р. Курцвел).

Для нас важливі думки Р. Аббіннетта, який мав сміливість і рішучість, не зважаючи на численні неможливості і насмішки постмодерну, говорити про сакральне, про святе, про справжнє у добу катастроф (в історичному аспекті 20 століття) і, навіть тоді, коли були усвідомлені розпорошені смисли релігії минулого у ситуаціях мутацій і симуляцій сучасного, він все одно наполягав на тому, що кожна людина заслуговує на щастя навіть тоді, коли це щастя стає розміром в одну краплину і ця краплина, звісно, може бути віднайдена кожним.

Для нас також є важливими думки персоналістичної школи (М. Бердяєв, Е. Муньє, С. Крилова, Н. Хамітов), які не втратили Бога тоді, коли Бога втратили інші і, не зважаючи на те, що ці люди так само остаточно відійшли від християнської церкви, розпочинаючи практику трактування Бога своїми словами (і часто роблячи підміни між Богом і власною підсвідомістю (*досвід З. Фрейда*), ми можемо розуміти тепер, що Бог, насправді, ніколи не вмирав і жив десь глибоко у серці кожного (В. Франкл).

Для нас також важливий досвід усіх святих періоду Християнської Доби, починаючи із Апостольського віку. І, звісно, для нас надзвичайно важливою є домінантна Істина світла, у якому не може бути зла від Ісуса Христа.

Якщо світ і повинен повернутися до Бога, то це повернення має бути у рай. Іншого повернення не може знати людство. Але це все одно буде нова історія для кожного із нас, хто готовий розпізнати тепло у власному серці і хто готовий залишити у минулому пам'ять про зло.

Методологія і методи дослідження.

Дослідження ґрунтується, в основному, на методологічній базі метамодернізму Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера, формуючи авторську методологію *постметамодернізму*, яка відкривається у метамодерні у станах без фанатизму, де неможливими є знаки мінусу і можливими є різноманітні форми Добра для світлої людини нового часу.

Додатково вивчаються методологічні системи постмодернізму (Ж. Бодріяр (Людина, як “холостий механізм”), Ж. Ліповецький (“Ера пустки”), Ж. Дільоз, Ф. Гваттарі (“Тіло без органів”), М. Фуко (“кінець автора”), Ж. Дерріда (“Деконструкція”), Ж.-Ф. Ліотар (“Кінець метанарацій”), З. Бауман (“Текуча сучасність” (соціологія постмодерну), підхід “Одновимірної людини” Г. Маркузе, підхід Джоса де Мула (Кінець людини), відкриваючий реальну загрозу зникнення біологічного виду людства у стані постмодерну (постгуманістичні трансформації людини у філософії Р. Курцвела, М. Мінського, Г. Моравека, підхід У. Бека (“Суспільство ризику” у ситуації “другого модерну”), підходи “Кінця Історії” Ф. Фукуями і Ф. Джеймисона, які посилюють кризові ситуації доби модернізму у стані постмодерну, підхід Р. Аббіннетта (Ривок до щастя у добі постмодерну), футуристичний підхід Е. Тоффлера (“Шок майбутнього”), персоналістичні підходи М. Бердяєва (“Боголюдина”), В. Соловйова (“Боголюдство”), Е. Муньє (Апокаліпсис 20 століття), Н. Хамітова, С. Крилової (“метаантропологія”), атеїстичні

підходи Ф. Ніцше (“Надлюдина за межами добра і зла”), К. Маркса (людина у стані релігійного “опіуму”).

Розглянута також проблематика трансформації есхатологічного мислення людини у період Апостольського віку, в добу католицизму та першого протестантизму (А. Августин, А. Кентерберійський, М. Лютер), та в період Занепаду християнських цінностей в Добу Просвітництва (Доба звільнення людини від Бога).

Проаналізовано також *логотерапевтичну* методологію В. Франкла (концепція “прихованого Бога у кожному Я”, метод “парадоксальної інтенції” із акцентом на терапії гумором у кризових станах, у тому числі, під час помилкових воєнних дій, організованих політиками старої атеїстичної системи мислення у сучасності, де більше не є можливими бінарні зіткнення).

Віднайдено домінуючий смисл раю на Небі і Землі, який ґрунтується на відсутності бінарних зіткнень (“Ворота пекла не здолають його”) (підхід Боголюдини Ісуса Христа (Євангеліє від Матвія, 16:18)). Методи дослідження: *Суб’єктивний* (самопостереження); *Об’єктивний* (теоритичне вивчення літератури і артефактів культури, аналіз і синтез, порівняння різних підходів і віднайдення істинного шляху); *Емпіричний* метод (спостереження за людьми у реальному житті, у тому числі за митцями концептуалізму, метамодернізму, а також за світлими людьми, які ще не віднайшли власну автентичність); *Опитування* (інтерв’ю, спілкування); *Математичний метод* (протягом п’яти років (2013—2018) відбувалося вивчення реакцій 50 родин (і дітей) стосовно сприйняття або несприйняття ефекту небінарності у новій літературі (зокрема, родинами вивчалася авторська казка без бінарних зіткнень “Дівчина із птахами у волоссі”). Нікому не було заявлено, що у казці немає зла. Усі читачі робили власні вільні висновки і інтерпретували смисли самостійно.

Були отримані такі дані: майже всі дорослі люди (80%) знайшли у героях казки “плюс” і “мінус”, порівнюючи сучасних героїв із уже відомим їм досвідом суб’єктивного минулого, який розпочинався із дитинства кожного (наприклад, казка “Дівчина із птахами у волоссі” ставилася в один рід із історіями Братів Грім, Х.-К. Андерсена, О. Гріна). На нейтральний (і, як потім з’ясується, позитивний) образ героїні Золотунки автоматично накладався образ негативного героя, про що свідчить стійка матриця бінарного мислення, яка домінує у мисленні сучасних родин.

20% дорослих людей інтуїтивно назвали казку *доброю і справжньою*, не знаходячи інших раціональних слів, щоб пояснити свої відчуття. Ці люди займалися свідомо пошуком світлого шляху і тому їхнє мислення уже було готовим до сприйняття оптимізму у різноманітних вібраціях.

80% дітей, які не дивилися протягом тривалого часу бінарних мультфільмів і які не читали відверто деструктивних сюжетів знайшли сюжет казки “Дівчини із птахами у волоссі” так само добрим.

Іще 20% дітей, які дивилися протягом тривалого часу руйнівні історії (наприклад, казку про Гаррі Поттера (Д. Роулінг) знайши в образі героїні Золотунки негативного героя і їм захотілося одразу знищити його.

Ці дані відкривають актуальність **практичного значення дослідження** і демонструють важливість формування образу світлої людини із дитинства, або усвідомлено протягом тривалого часу, якщо мова йде про дорослих людей.

Також надзвичайно важливим є загальний конструктивний інформаційний (культурний) фон, у який занурені люди, адже людина несвідомо ідентифікує власне Я із Я, яке пропонується артефактами культури. І якщо артефакти культури стануть світлими, то дуже легко і ненав’язливо відкриються і світлі Я в кожному із нас.

Дослідження демонструє також *суб’єктивний метод* занурення у конструктивне інформаційне поле дитинства (зростання на літературі М. Носова (“Пригоди Незнайки”) із свідомим відстороненням сюжетів деструкції, а також позитивні особистісні психологічні трансформа-

ції, пов'язані із цим першим досвідом і здатність позитивно впливати на світ, створюючи артефакти культури у структурі відтінків добра.

Розуміючи прямі взаємозв'язки між образами дитинства і трансформаціями цих образів у дорослому житті, ми можемо прогнозувати майбутнє і бути свідомими творцями саме того Буття, у якому нам хотілося би перебувати стабільно, адже створене мистецтво залишається на Віки. І саме мистецтво сучасного творить наше майбутнє.

Дослідження вивчає і ілюструє також мистецтво кінця доби *постмодерну* (ми споглядаємо, як герої мультфільмів *У. Діснея* оживають у реальності і переодягаються у роботів (Робот Софія у практичній діяльності *Henson Robotics*), концептуальне мистецтво із реального життя художниці *Т. Емін* (інсталяція “*Моє ліжко*”), занепад *клонованої людини- вівці* художника *М. Барні*, який ототожнив себе із вівцею, а також запрограмував творення клонованого суспільства у майбутньому, такі ж програми занепаду людини із пусткою всередині пропонують *Ю. Міньцзюнь*, *Д. Карен*, *В. Ралко* та багато інших митців, які віднайшли кінець людини у собі в добу постмодерну.

Мистецтво *метамодернізму* запускає сильну програму оновлення і дає катарсичну надію на зцілення людини у сучасних складних реаліях, проте несвідоме мистецтво молодих творців є незахищеним і демонструє внутрішню розбалансованість, *кризу домінант* (наприклад, художниця *Е. Лолі*, яка коливається між висотою і негідністю людського Я десь у розмитому центрі без бінарних положень, постійно зісковзуючи у сліди минулого, або художниця *Н. Бекмен*, яка підсвідомо уже увійшла у стан постметамодерну (картина сучасної *Мадонни*), але не зафіксувала свідомо себе у своїх устремліннях до світла.

Дизайнери *М.-Г. Кьюрі* і *П.-П. Пічоллі* для модного будинку *Valentino* створювали живі образи світлої, чистої і незайманої краси протягом тривало часу, із 2009 року. Цей шлях до світла був стабільним і діє в наші дні (із 2017 року *М.-Г. Кьюрі* продовжує свою творчість для модного будинку *Dior*). Така сила суттєво похитнула уявлення про легкодоступну, фемінізовану і агресивну жінку 1990-их років і, звісно, уже модно досить давно бути жіночною, м'якою і романтичною.

Теоретичне значення дослідження. Теоретичні результати дослідження виводять на новий рівень конструктивного розвитку не тільки національні інститути, але і ставлять за мету розвиток і благополуччя людини у багатьох країнах світу (перш за все, країн Європи, які потерпають від кризи відсутності домінантних цінностей і стикаються із багатокомпонентною культурною несумісністю, тероризмом і проблемою втрати єдиного, цілісного Бога).

Результати дослідження мають розвиватися надалі автором дослідження в матеріалах національних і міжнародних конференцій, лекціях і семінарах, в терапевтичній практичній роботі, філософському консультуванні, в соціальній і публічній роботі.

Використання смислів даного дослідження в текстах інших осіб повинно обов'язково бути попередньо узгоджено із автором дослідження.

Новизна одержаних результатів

– Вперше пропонується до розгляду і аргументується термін “**Post metamodernism**” на позначення нової ситуації в культурі початку 21 століття із додатковим метафоричним змістом *Діамантового віку*, який відкриває розуміння “плюса” без “мінуса” (подолання бінарного стану) і ствердно формує щасливе майбутнє.

– Розвивається і перекладається українською мовою зміст “кінця людини як біологічної істоти” (професор Джос де Мул, 1999 р.) в системі постгуманізму, який невидимо і іронічно розгортається у просторі постмодерну. Таким чином, ми вперше відкриваємо Апокаліптичний період в структурі метамодерну і постапокаліптичний період в структурі постметамодерну.

– Вивчається, аналізується, перекладається українською мовою і ілюструється у нових авторських артефактах культури концепція *метамодернізму* Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера, а також пропонуються до уваги її конструктивні трансформації.

– Вводяться поняття “*невловимої людини*” доби метамодерну Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера, а також поняття пробудженої “*світлої людини*”, здатної сприймати у власному житті закони “*відтінків добра*” без занурення в елементи зла, формуючи навколо себе новий соціальний простір гармонії.

– Проводиться компаративістський аналіз в системі метамодернізму Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера і в системі метаантропології Назіпа Хамітова і Світлани Крилової, а також в системі Тімотеуса Вермюлена, Робіна ван ден Аккера і в системі “іншого метамодерну” соціолога Хансі Фрейнахта (Hanzi Frenacht), який заявив про себе у 2017 році (книга “The listening society”).

– Проводиться компаративістський аналіз в системах логотерапії Віктора Франкла і авторській *логотерапії без присутності бінарних зіткнень*, а також демонструються елементи практичного досвіду роботи авторської школи індивідуального і соціального розвитку PSYCHOART HOUSE (з 2009 року) і, частково, демонструється досвід авторського проекту www.izbrannie.com.ua (“Я шукаю геніїв для України”, 2008).

Об'єктом дослідження є, перш за все, ситуація в культурі метамодернізму Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера і її постапокаліптичні культурні трансформації, що ведуть до творення нового бачення Діамантового віку.

Апробація

1. 22 жовтня 2015 року в Київському Будинку Книги (Льва Толстого 11/61) відбулася перша в Україні публічна лекція, присвячена проблематиці метамодернізму Тімотеуса Вермюлена і Робіна ван ден Аккера, а також презентація авторського смислу постметамодернізму (термін відкрито 5.08.2015), коротко охарактеризованого в есеїстичній публікації книги із рекордними авторськими поемами “Діамантовий вік” (10 поем були створені за 60 годин і 65 хвилин протягом 1 місяця, починаючи із 7.07.2015 (Перша поема – “Леді Аха” (9,5 годин)) видавництва Дмитра Бураго.

Головні запрошені гості – відома українська художниця, член Національної спілки художників України, Вікторія Зирянська, творчість якої вперше була співвіднесена із метамодерністичними тенденціями (зокрема, картина “Урок Астрономії”, в якій холод поєднується із яскравим теплом, символізуючи ніби нове пробудження людини, новий оптимізм і новий світанок для нового покоління (картина демонструє юне обличчя (*див. обкладинку книги*)), також співачка і композитор Наталя Мирна, яка презентувала власну пісню англійською мовою “He touches me without hands”.

В листопаді 2015 року вперше в Україні у вигляді бесід і інтерв'ю представлено концепції метамодернізму і постметамодернізму доктору філологічних наук, професору Т. Бовсунівській (КНУ імені Тараса Шевченка, Інститут філології, кафедра зарубіжної літератури); Академіку, професору І. Мегелі (кафедра зарубіжної літератури КНУ імені Тараса Шевченка, Інститут філології); Доценту і кандидату наук кафедри літературознавства Р. Семківу Національного університету Києво-Могилянської Академії; Кандидату філологічних наук А. Шпиталю (Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка); кандидату філологічних наук Національного університету Києво-Могилянської Академії, головному редакторові журналу “Всесвіт” Д. Дроздовському; письменникові Т. Прохасько; українському арт-критикові К. Дорошенко.

21 листопада 2015 року відбулася онлайн презентація основних смислів пост метамодернізму нідерландському філософу і співавтору концепції метамодернізму Робіну ван ден Аккеру (Університет Еразма Роттердамського, м. Роттердам, Нідерланди), а також було відправлено запит на дозвіл офіційної презентації і авторської інтерпретації смислів метамодернізму в Україні; В жовтні – листопаді 2016 року була представлена онлайн інформація про відкриття Діамантового віку в Україні (з 5 липня 2015 р.) і про його основні смисли в структурі пост метамодернізму доктору філософії, професору Джосу де Мулу (Університет Еразма Роттердамського);

6 січня 2017 року було презентовано онлайн базову інформацію про дослідження Тічії Херольд (Ticia Herold), голові кафедри філософії Університету Еразма Роттердамського, а 31 травня-26 червня 2017 року – Відділу мистецтва і культурології (Niels van Poescke) Університету Еразма Роттердамського (зокрема, коротко розглянуто онлайн картину “The City-1” Carlo Maria Mariani у новій інтерпретації (вихід із постмодерну в метамодерн, пост метамодерн));

14 лютого 2018 року було проінформовано коротко (онлайн) про загальний процес дослідження Відділ соціальних комунікацій Університету Осло; 2 березня 2018 року були представлені онлайн базові смисли Діамантового віку (метамодернізму+ пост метамодернізму) В. Менжуліну, доктору філософських наук, професору кафедри філософії і релігієзнавства Національного університету “Києво-Могилянська академія”; 7 березня 2018 року досягнуто домовленості про співпрацю у майбутньому (стажування) із кафедрою філософії Вільнюського університету. Координатор проекту: Р. Драгуневічене (Ruta Draguneviciene), голова навчального відділу; 12 березня 2018 року розпочато онлайн діалог із головним редактором наукового журналу “The Nordic Journal of Aesthetics” доктором Я. Лундом (Dr. Jacob Lund); 17 вересня

2018 року коротко було розкрито онлайн основну ідею Діамантового віку (пост метамодернізму) доктору Росу Аббіннету (Ross Abbinnett), старшому лекторові Відділу соціальної політики, соціології та кримінології Бірмінгемського університету (Великобританія).

2. Було проведено відкриту авторську лекцію “*Феномен світлої людини у новій культурній парадигмі Діамантового віку (Metamodernism/Postmetamodernism)*” для студентів факультетів філософії і культурології 4 і 5 року навчання в Чернівецькому Національному університеті імені Ю. Федьковича (філософсько-теологічний факультет, кафедра філософії, 16 травня 2018 р.). Лекцію слухали також і ставили запитання: доктор філос. наук, доц., завідувач кафедри філософії О.Рупташ, к.ф.н., асист. кафедри філософії Л. Мирутенко, к.ф.н., асист. кафедри філософії Ю. Ткачова, а також к. і. н., доц. кафедри культурології, релігієзнавства та теології І. Гутковська (див. окремим додатком).

3. Участь у 6 міжнародній науково-практичній конференції (6th International Conference of Modern Approach in Humanities) в університеті Сорбонни (Centre Malesherbes, Sorbonne Université, 108, boulevard Malesherbes, Paris), м. Париж, Франція, 2—4 листопада, 2018. Презентація практичного досвіду роботи авторської школи PSYCHOART HOUSE 2015—2016 років (тема виступу: “*New business without evil, vision of Metamodernism/Aftermetamodernism*”), 2 листопада, 2018 р.

4. 19 квітня 2018 року в радіостудії Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка вперше було проведено всеукраїнський авторський тренінг “*Гнучкість перед мікрофоном. Співпереживання (Empathy) в інтонації ведучого. Формування нового віртуального простору*” (інструменти метамодернізму / пост метамодернізму) для групи студентів факультетів журналістики Черкаського національного університету (Глузь Юлія), Рівненського міжнародного економічно-гуманітарного університету (Марчук Валентин), Національного університету “Острозька Академія”, (Колісніченко Сергій), Одеського національного політехнічного університету (Дромашко Вікторія).

5. Участь у V Міжнародній науково-практичній конференції “Майбутнє людини та людства (підхід філософської антропології як метаантропології), 30 березня 2018 р., кафедра філософської антропології НПУ ім. М. Драгоманова, м. Київ (презентація тез: “*Невлловима людина доби метамодерну*”).

6. Участь у II Всеукраїнській науково-практичній конференції “Втрата та знаходження сенсу в бутті людини: можливості філософської антропології, психоаналізу, арт-терапії і філософської публіцистики”, 30 листопада, 2017 р., кафедра філософської антропології НПУ ім. М. Драгоманова, м. Київ (презентація тез “*Человек-Ризома’. Утрата ориентиров и новая надежда на исцеление. Постмодернизм, метамодернизм, постметамодернизм*”).

7. III Всеукраїнська науково-практична конференція “Від самотності до любові: екзистенціальне розкриття людини”, 29 листопада, 2018 р., кафедра культурології та філософської антропології НПУ ім. М. Драгоманова, м. Київ (презентація тез: “*Любов в контексті метамодернізму та метаантропології*”).

8. Проведено “інтерв'ю сили” (Г. Фрідберг) із українським художником С. Звольським (“Stanislav Zvoltsky and his indestructible Happiness” (неусвідомлений post metamodernism), м. Київ, 25 листопада, 2018, Нижній Вал 19/21, PSYCHOART HOUSE).

9. Участь у Filo Cafe (“Довженко. Книги. Кава. Кіно”, вулиця Бульварно-Кудрявська, 43, м. Київ, 6 грудня, 2018), презентація поеми Діамантового віку “*Лоа і Сіріус Зоря*”, а також концепцій метамодернізму, пост метамодернізму (“інтерв'ю сили” (Г. Фрідберг) із професором Світланою Криловою).

10. Участь у літературній студії кафедри філософської антропології НПУ ім. М. Драгоманова, м. Київ, 6 липня 2017 р. (презентація книги “*Бриллиантовый век*” і поеми “*Леди Аха (Хамелеон) и самый последний человек из мира темных людей*”).

11. Участь у Третньому Всеукраїнському конкурсі авторських афоризмів, 30 травня, 2017 р., кафедра філософської антропології НПУ ім. М. Драгоманова, м. Київ (лауреат конкурсу (2 місце) із афоризмом “Спасая мир, останься с миром”).

12. Відкриття авторської персональної ювілейної виставки (2008- 2018) конструктивного мистецтва (простір PSYCHOART HOUSE/ PINK FREUD (Нижній Вал 19/21), серпень-грудень 2018, м. Київ.

13. 4 грудня 2018 року проведено авторський арт-терапевтичний тренінг (“Логотерапія (казкотерапія) без ефектів бінарності. Вимір відтінків добра (образна візуалізація в шкалі Вітрувіанської людини, розміщеної в коло (Леонардо да Вінчі)”) для групи магістрантів філософського факультету кафедри культурології і філософської антропології НПУ ім. М. Драгоманова. Представлено авторську казку без бінарних зіткнень “Дівчина із птахами у волоссі” (Київ, видавництво “Слово”, 2013 (див. окремим додатком).

14. 14 грудня 2018 року в ЦСМ Hlebzawod (виставка Hlebzawod Art Prize, вул. Кирилівська 65б, 14 – 21 грудня 2018) було представлено концепцію метамодернізму та деякі основні результати дослідження колу митців, які працюють, використовуючи, переважно, техніки постмодернізму.

Зокрема, відбулася розмова із організатором виставки, художником

і колекціонером Євгенієм Валюком, а також було досягнуто домовленості про можливу співпрацю у майбутньому в структурі метамодерну.

Серед усіх обраних організаторами для участі у виставці митців

(Єгор Анцигін, Михайло Алексеєнко, Олег Харч (Харченко), Ганна Ануфрієва, Ольга Бобошко, Кирило Бондаренко, Євгеній Валюк, Іван Грабко, Настя Діденко, В'ятчеслав Кузьмич, Євген Коршунов, Олександр Притула, Таїсія Мельник, Анастасія Теличук, Євген Штей, Ілля Чулочников, Спартак Хачанов, Віталій Святець, Антон Саєнко, група “Атілла та друзі”) особисто мною було віднайдено найкращі роботи молодого художника Івана Грабка, який несвідомо рухається в творчому пошуку, використовуючи інструменти метамодерну (поєднання прихованої чуттєвості і ніжності, яка розчиняється в іронії). Із автором картин було організовано інтерв'ю і фотосесія. Серед офіційних запрошених гостей виставки – Уте Кільтер, відома мисткиня і арт-критик доби постмодерну.

15. Методологічні семінари в Інституті філософії НАН України “Філософська антропологія як метаантропологія”, кожного місяця 2017—2018 н.р., Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України.

16. Участь у “круглий стіл” кафедри філософської антропології НПУ ім. М. Драгоманова, м. Київ (кожного місяця).

Публікації:

1. Манагорова В. “Бриллиантовый век”. Київ, 2015. 120 с.

2. Манагорова В. “Девушка с птицами в волосах”. Киев, 2013. 20 с.

3. Манагорова В. “Боголюди. Сотворение мира в период Армагеддон”. Киев, 2010. 136 с.

4. Миленькая Л. “Шаг в Бриллиантовый век”. Интервью с Викторией Манагоровой. ART UKRAINE. Киев, 2018.

5. “NEW FACES. Metamodernism. Postmetamodernism. Viktoriia Managarova”, August, 2018. www.izbrannie.com.ua

6. V. Managarova. “New business without evil. Vision of metamodernism, after-metamodernism”. Proceedings of the 6th International Conference on Modern Approach in Humanities, 81—83, 2018. <https://www.dpublication.com/proceeding/proceedings-of-6mah/#Table-of-Contents>

7. V.Managarova. “History from the zero. Post metamodernism+ constructive postmodern/metamodern transformations. Introduction 2017—2018”. Ridero smart publishing system, 2019. – 55 с.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Історична ретроспектива: завершення досвіду бінарного мислення в історії філософії

Судомами землетрусів розпочався кінець 19 — початок 20 століття. Філософ-“динаміт” Фрідріх Ніцше заявив про руйнацію усіх ідеалів і передрік людству небачені культурні війни, кінець релігії і філософських доктрин, занепад політичних систем і усіх моральних цінностей людини, які формувалися протягом багатьох тисячоліть минулого часу.

“Я знаю свій жереб. Коли-небудь із моїм ім'ям буде пов'язуватися спогад про щось жахливе – про кризу, якої ніколи не було на Землі, про найглибші колізії совісті, про рішення, зроблені проти всього, у що досі вірили, чого вимагали, що вважали священним” [33, с. 203].

Надлюдина “за межами добра і зла” [31], звісно, не планувала на стільки реально розпочинати традиції Великого Занепаду і історію Великого Кінця. У той час Ф. Ніцше вірив, що закресливши у жорсткому пафосі усе, що було створено у викривленому дзеркалі до нього, він зможе подарувати людству нову надію, нову свободу без Бога, якого він знайшов несправжнім у власному трагічному Бутті, і, звісно, він був переконаний у тому, що саме із його філософії серед “*льоду і гірських висот*” [33, с.8] розпочнеться на Землі велика політика, адже усі інші діалектичні філософські системи він залишив за боротом інформаційного світу своєї Доби.

Звісно, такий гучний історичний поворот, не був випадковістю.

Фрідріх Шлаєрмахер, один із яскравих представників німецької школи романтиків кінця 18 – початку 19 століття і, разом із тим, син реформаторського пастора, уже із дитинства відчував певний Дух свободи нової християнської віри. Він зміг поєднати у собі одночасно і філософа, і теолога і він був переконаний також у тому, що кожна людина має право вільно відчувати присутність Бога, і що неможливо повноцінно осмислити Бога в умовах суворой ортодоксальної церкви.

“О, якби колись це покликання посередників припинилося, і людське священство набуло більш прекрасного призначення! О, якби настав час, описаний у давніх пророцтвах так, де ніхто вже не потребуватиме повчання, бо усі будуть навчені Богом!” [58, с.44].

Такі високі мрії у непростий перехідний період Доби Просвітництва і Наукової революції (кін.17 – поч.18 ст.), у якому розвивався Ф. Шлаєрмахер, звісно, не могли сприйматися достатньо серйозно, адже все більше і більше людей починали мислити вільно, не беручи до уваги церковні догмати і будь-які їхні інтерпретації, все частіше усвідомлюючи силу власного розуму і силу “Абсолютного знання” (Г. Гегель).

Р. Барт у праці “Нульовий ступінь письма” [92] точно переносить нас у цей перехідний період, у якому поступово почав стиратися домінантний релігійний смисл, пропонуючи безліч інших вільних варіантів для самопізнання, в першу чергу, для письменників молодого світського суспільства, які отримали можливість формувати світогляд власного оточення, цілих народів, демонструючи досвід власного життя, яке, на превелике диво, почало майже одразу стикатися із кризою творчої повноти. Писати про Бога уже було не престижно. Але про що можна писати так, щоби виділитися, щоби привернути увагу, щоби не знецінити власну індивідуальну Велич?

Р. Барт зазначає, що в період цього буржуазного перелому письменники перетворилися на гінців за формою, втративши майже одразу і літературу, адже смисл Буття перестав цікавити багатьох своєю недосяжністю, тому думати стали про те, як одягнути в красиве обрамлення

власні численні неглибокі слова. І чим незвичайнішою була форма літературного твору, тим дорожчою була книга, адже таким чином відточувався авторський неповторний стиль, який, звісно, вимагав матеріальної компенсації за витрачений час.

Таким чином, людина почала закладати свої думки у товар у вигляді книги, схованої у яскраві коробочки, які вимагали постійної трансформації і видозміни, адже інакше кожен літератор у наступних поколіннях втрачав обличчя і власну неповторність.

“Письменники без літератури” на думку Р. Барта, сформували власний історичний кінець, у якому, зрештою, не залишилося місця і для автора, який розчинився у численних доріжечках інших авторів і став неспроможним бути дзеркалом для читача, у якому той зміг би упізнати себе.

Звісно, у той час, коли відбулося повстання проти всіх Ф. Ніцше, воно відбулося у тих культурних обставинах, які дійсно вимагали глибини і справжності, достовірності, яка би не викликала сумнівів, над якою ніхто би не міг глузувати. Саме тому Ф. Ніцше створив образ Надлюдини, яка починає говорити від імені Заратустри [32]. Але трагічність цього образу саме у тому, що незбагненна чистота повинна існувати у світі *маленьких* людей, яких філософ ототожнює із “*брудними потоками*”. Надлюдина постає абсолютно самотньою, нездатною до спілкування із іншими, які лише бездумно “*кліпають очима*” і зовсім не бажають розуміти Висоту.

Холод, який зафіксував Ф. Ніцше у власних творах, дійсно перекинувся у реальність і через декілька десятиліть, у 20 столітті, історія побачила нелюдські обличчя Вождів двох Суперкраїн: А. Гітлера і Й. Сталіна, які відсторонили свою “висоту” від світу “маленьких людей” і розпочали “*тотальну війну безпрецедентної руйнівної сили*” на думку філософа Ф. Фукуями [54].

Людина абсолютної руйнації, яка втілювалася у політичних лідерів фашизму і комунізму, на думку Ф. Фукуями, стала ототожнюватися із найнебезпечнішою істотою, яка почала загрожувати зброєю масового знищення всій планеті, руйнуючи мрії на краще життя, перетворюючи культурний клімат Європи однозначно у колір чорного песимізму.

Е. Фромм після подій II Світової Війни присвятив багато років життя, щоб проаналізувати “Анатомію людської деструктивності” [53].

І це дійсно була хвиля найгострішого бінарного зіткнення, в результаті якого був остаточно знецінений будь-який оптимізм.

Людина повністю дискредитувала себе, увібравши у власні думки знак яскравого мінусу.

Але чи може нормальна людина існувати тривалий час у тілі тотального зла, у тілі тотального песимізму, цинізму і руйнації?

Ні, нормальна людина починає тікати від суцільного чорного стану і ця втеча від себе породжує небажання бачити також і інших, які стали причиною народження культурного мороку.

Так, історія із вірою у світле майбутнє була остаточно вирвана із коренем і відкинута у зяючу порожнечу. Але у людини залишилось також і прагнення закреслити усю історію модерну, закреслити повністю минуле, закритися від нього, щоб не відчувати нестерпний біль і сором за власні думки.

На арену виходить людина без минулого, без сьогодення, без майбутнього. Людина без сенсу. Без точки опори. Без цінностей. Без надії. Без віри. Без мрії. Людина-пасивний споживач, яка із відкритими очима зустріла “кінець історії” у смислі кінця усіх політичних систем, без можливості творення кращої соціальної моделі, аніж відома існуюча модель всезагальної свободи лібералізму [54].

Людина зустріла також “кінець мистецтва” [61], яке не змогло більше продукувати навіть нові форми, постійно мутуючи і зіштовхуючись із уже відомими багаторазово практиками модернізму.

Зрештою, людина зустріла кінець науки і, вцілому, кінець філософії в усіх метанаративних формаціях минулого [20].

Середина 20 століття за визначеннями Ж. Дільоза і Ф. Гваттарі сформувала “бажаючих машин” функціонуючих у “тілі без органів” із мисленням “ризومي” [8] – без початку і кінця, мисленням, яке перетворило світ у глобальну пустку без справжніх почуттів, які фрагментарно стали розпорошеними у мережевих просторах, створюючи тексти, які не зобов’язують до серйозних міркувань, породжуючи негармонійне багатоголосся нескінченної кількості нарцисичних маленьких Я, які описав Ж. Липовецький у праці “Ера Пустки” [19].

Голоси цих маленьких Я, на думку філософа, стали нікому непотрібними, вони почали існувати без сенсу і тонути у масовому потоці поверхових медіа, кожного дня багаторазово створюючи шаблонну інформаційну сітку про проблеми, які нікому не цікаві, які ніхто не бажає слухати довше декількох секунд і які існують лише задля того, щоби заповнювати холодними байдужими звуками комерційні прямі ефіри.

Феномен тотальної відсутності автора, про який писав, зокрема, М. Фуко [87], пояснюючи елементи *дискурсивних* практик, які, спираючись тільки на свіжі новини, стали уникати будь-якої історичності, створюючи кожен день все нові і нові безкореневі історії без кінця, став яскраво помітним у добу постмодерну, але, разом із тим, він розпочався саме з періоду історії “нульового письма” Р. Барта [92], посилюючи інформаційну пустку у Добу постмодерну у багато разів і прояснюючи, разом із тим, нові закони об’єктивної і неупередженої журналістської майстерності, яка почала старанно маскувати усі емоції живої людини, розчиняючи власне Я у глобальному просторі інформаційних технологічних нейтральних систем, формуючи “масову”

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.